

Familiebedrijf, bedrijfsopvolging én bedrijfsopvolgingsregelingen kunnen niet zonder elkaar in de land- en tuinbouw

Meer informatie: Sander van Diepen (svdiepen@lto.nl) / 06 – 14 73 90 18)

Dreigende versobering of afschaffing van (fiscale) regelingen beperken financieringsruimte agrarische familiebedrijven fors

LTO Nederland en NAJK, de belangenbehartiger van jonge boeren en tuinders, zijn zeer bezorgd over mogelijke politieke voornemens om fiscale regelingen te versoberen of af te schaffen en de consequenties daarvan voor het agrarische familiebedrijf. LTO Nederland en NAJK geven de politiek graag de volgende drie boodschappen mee:

- 1. Investeer in behoud én uitbreiding van de Bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) ter ondersteuning van de omslag naar een duurzame (kringloop)landbouw**
- 2. Versoer of schaf de landbouwvrijstelling niet af**
- 3. Stimuleer en ondersteun bedrijfsovername in de land- en tuinbouw met de oprichting en inrichting van een Kenniscentrum Bedrijfsovername**

Aanpassing of afschaffing van fiscale regelingen hebben in de ogen van LTO Nederland en NAJK grote consequenties voor de bedrijfsoverdracht in de land- en tuinbouw. De financiering van bedrijfsovername van het familiebedrijf zal volstrekt onmogelijk worden gemaakt. In het licht van het dalende aantal bedrijfsovernames en de route naar een duurzame (kringloop)landbouw is dit volgens LTO Nederland en NAJK volstrekt onwenselijk.

Familiebedrijf in land- en tuinbouw van groot belang voor landbouwinfrastructuur

Al eeuwenlang worden agrarische bedrijven van generatie op generatie overgedragen. Het familiebedrijf is en blijft dominant in de land- en tuinbouw en een goede en betaalbare overdracht van het familiebedrijf van de ene generatie op de andere generatie is essentieel voor een duurzaam toekomstperspectief van de Nederlandse land- en tuinbouw, het Nederlandse agrifoodcluster én de toegevoegde waarde van de land- en tuinbouw aan de Nederlandse economie.

Nederland telde volgens het CBS¹ in 2016 bijna 272.000 familiebedrijven. In de land- en tuinbouw is 92% van de bedrijven een familiebedrijf wat neerkomt op ongeveer 36.000 bedrijven van klein tot groot. Het familiebedrijf in de land- en tuinbouw, bedrijfsopvolging en bedrijfsopvolgingsregelingen kunnen daarmee niet zonder elkaar.

Enorme regeldruk en onzeker toekomstperspectief zetten toekomst agrarisch familiebedrijf op het spel

De forse regeldruk, de complexe en steeds wisselende regelgeving, het beperkte verdienvermogen, het negatieve politieke en maatschappelijke sentiment over boeren en tuinders, het ontbreken van een duurzaam toekomstperspectief voor jonge bedrijfsopvolgers én het morrelen aan (fiscale) stimuleringsregelingen zorgen voor een zeer onzeker toekomstperspectief voor zowel overdragende generaties als jonge bedrijfsopvolgers. Dit

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/38/ruim-270-duizend-familiebedrijven>

maakt agrarische familiebedrijven kopschuw, onzeker en plaatst de overdragende generatie én bedrijfsopvolgers voor zeer moeilijke keuzes: zetten we het bedrijf voort, kiezen we een andere richting of gaan we stoppen. Feit is dat de bedrijfsovername in de land- en tuinbouw stukt: het aantal stoppers is groter dan de groei van de blijvende bedrijven. Dat is zorgelijk voor de voedselproductie van morgen en voor het behoud van een goede landbouwinfrastructuur.

Investerings in agrarische familiebedrijven en in bedrijfsovername vragen om een langjarig commitment van de ondernemers, zijn of haar opvolgers, de familie en externe financiers. Aan bedrijfsopvolging gaan vele jaren aan voorbereiding vooraf; het is meer dan alleen het passeren van de eigendomsakte bij de notaris. De nieuwe generatie bedrijfsopvolgers moet, met het huidige onzekere klimaat en toekomstperspectief, miljoenen lenen en investeren. Essentieel daarvoor is dat de jonge bedrijfsopvolgers gebruik kunnen maken van belangrijke fiscale en financiële regelingen zoals de bedrijfsoverdrachtregeling (BOR), het VermogensVersterkendKrediet (VVK) en de landbouwwijstelling. Versobering of afschaffing van deze regelingen zetten de toekomst van het agrarische familiebedrijf op het spel.